

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 Фінанси,
банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент
та страхування
(назва її програми)

на тему: «Платоспроможність підприємства та шляхи її забезпечення»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 42 групи факультету ФБС
Миргород Анастасія Дмитрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Іоргачова Марія Іванівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Однією з провідних галузей України є промисловість. Однак, у нестабільній економічній ситуації, що склалася у нашій країні, багато підприємств мають збиткові фінансові результати, як наслідок цього вони стають банкрутами. Тому зараз дуже гостро постає питання щодо своєчасного проведення всебічного аналізу, дослідження та подальшого пошуку шляхів підвищення платоспроможності та ліквідності. Більшість підприємств, які зазнали збитків у 2022 році належать до сектора реального виробництва. Саме реальний сектор створює ВВП країни, забезпечує її незалежність, добробут громадян тощо, тому попереднє виявлення проблем фінансового стану підприємств стає наріжним каменем щодо впровадження дієвої системи управління.

Питання встановлення відповідного ступеню платоспроможності та ліквідності та їх подальше управління з цієї точки зору розглядали, як вітчизняні, так й закордонні вчені. До вітчизняних дослідників у цьому питанні віднесемо: Базецька Г. І., Бердар М. М., Бланк І. О., Мельничук Н. Ю., Непочатенко О. О., Сирота В. С., Суботовська Л. Г., Ткаченко І. П., Ткаченко Ю. В., Школьник І. О. та інші. Серед закордонних науковців дослідження цього питання було висвітлено у працях: Брігхем С. Ф., Ван Хорна Дж. К., Ваховича Дж. М., Ерхардта М.С. та інших.

Разом з тим, певні питання управління платоспроможністю та ліквідністю з урахуванням сучасного стану економіки zostалися недослідженими, а також недостатньо приділено уваги саме одночасному їх розгляду, оскільки відокремлений розгляд тільки платоспроможності чи ліквідності не надає всебічне та комплексне уявлення про стан підприємства. Зокрема, питання розширення сутності понять платоспроможності та ліквідності, використання сучасних економічно-математичних моделей для прогнозування рівня платоспроможності та ліквідності потребують подальшого теоретичного та практичного дослідження. Враховуючи вищезазначене була обрана тема дослідження, визначена мета та сформульовані завдання.

Мета дослідження на основі визначення теоретичних аспектів щодо платоспроможності та ліквідності суб'єктів господарювання надати рекомендації щодо удосконалення системи оцінки та управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства.

Завдання дослідження:

- визначити економічну сутність понять «платоспроможність» та «ліквідність»;
- узагальнити методичні підходи щодо аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства;
- розглянути складові системи управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства;
- надати загальну фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»;

- здійснити оцінку платоспроможності та ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- опрацювати моделі платоспроможності та ліквідності підприємства;
- запропонувати шляхи удосконалення системи оцінки платоспроможності та ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- розробити рекомендації щодо покращення управління платоспроможністю та ліквідністю суб'єкта господарювання.

Об'єкт дослідження процес оцінки та управління платоспроможністю підприємства.

Предмет дослідження теоретико-методичні засади та практичні положення, що пов'язані з системою управління платоспроможністю ТОВ «Телекарт-Прилад».

Методи дослідження загальнотеоретичний метод дослідження задля дослідження сутності платоспроможності та ліквідності; метод теоретичного узагальнення при розгляді методичних підходів щодо визначення платоспроможності та ліквідності; графічний метод для визначення основних тенденцій платоспроможності та ліквідності підприємства; метод коефіцієнтів для аналізу рівня платоспроможності та ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад».

Інформаційна база дослідження монографії, підручники, навчальні посібники, наукові статті, електронні джерела з питань дослідження, законодавчі акти та фінансова звітність (підприємства), а саме «Баланс» (форма №1), «Звіт про фінансові результати» (форма №2) та «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)» (форма №3), загальні статистичні відомості.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 10-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. Основний зміст викладено на 66 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 13 рисунків.

Публікації. Результати дослідження були оприлюднені на VII Студентській науково-практичній конференції факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету «Стабілізація фінансово-економічної системи України», у тезах доповіді «Роль платоспроможності в управлінні підприємством» та на VI Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» у тезах доповіді «Фінансовий контролінг у системі управління бізнесом».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи системи управління платоспроможністю підприємства*» визначено економічну сутність понять «платоспроможність» та «ліквідність», узагальнено методичні підходи щодо аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства, розглянуто складові системи управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства.

У другому розділі «*Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»*» проаналізовано загальну фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад», здійснено оцінку платоспроможності та ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад», опрацьовано моделі платоспроможності та ліквідності підприємства.

У третьому розділі «*Шляхи покращення системи управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства*» запропоновано шляхи удосконалення системи оцінки платоспроможності та ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад» та розроблено рекомендації щодо покращення управління платоспроможністю та ліквідністю суб'єкта господарювання.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Платоспроможність визначається як здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями.

2. Існує три основні форми звітності на підприємстві для визначення платоспроможності та ліквідності, а саме: баланс, звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів. Для визначення рівня ліквідності компанії можливо застосувати угруповання активів та пасивів за окремими ознаками та зробити їх порівняльний аналіз. Також для визначення рівня платоспроможності та ліквідності існує велика кількість показників та коефіцієнтів, основні з яких було застосовано у кваліфікаційній роботі.

3. Система управління платоспроможністю підприємства розглянута поетапно та обґрунтовано важливість та системність кожного з етапів.

4. Фінансово-економічна характеристика системи управління підприємства дала можливість зробити висновок про помірне збільшення майже всіх статей балансу та звіту про фінансові результати на аналізованому підприємстві, всі елементи операційних витрат суб'єкта господарювання за останні п'ять років мали тенденцію до зростання. Згідно зі зробленим аналізом можемо виокремити, що чистий дохід за період 2018-2022 років збільшився у 271,59%, але пропорційно з ним зростала собівартість реалізованої продукції, яка за аналізований період зросла у 288,53%. Тобто, темп зростання чистого доходу менший за темп зростання собівартості, що є негативною тенденцією. Поточні зобов'язання та забезпечення ТОВ «Телекарт-Прилад» за період 2018-2022 років збільшились майже в 4 рази, що демонструє значну забезпеченість грошовими коштами та їх приріст за останні роки.

5. Ліквідність аналізованого підприємства була розрахована при застосуванні ранжування активів та пасивів балансу. Зі зробленого аналізу визначено, що три з чотирьох умов ліквідності баланс виконуються в усіх аналізованих періодах. Однак, найбільш термінові зобов'язання підприємства не покриваються найбільш ліквідними активами. Платоспроможність ТОВ «Телекарт-Прилад» була розрахована коефіцієнтним методом. Щодо основних коефіцієнтів: коефіцієнт поточної ліквідності не досягає нормативного рівня у всіх аналізованих періодах, але має показник >1 , що говорить про те, що

підприємство в змозі покрити свої витрати вчасно, згідно з вимогами, виконання яких необхідно для свого функціонування, але водночас фінансова ситуація є досить напруженою; коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться близько від меж норми майже в усіх аналізованих періодах, що свідчить про те, що у підприємства налагоджена робота із дебіторами та підприємство не має напруження з погашенням кредиторської заборгованості завдяки вчасним надходженням дебіторської заборгованості; аналіз коефіцієнту абсолютної ліквідності дає можливість зробити висновок, що в цілому підприємство в змозі заплатити по швидких рахункам, але існує ймовірність такого становища, що потребує певних заходів, спрямованих на покращення становища з ліквідністю. Так підприємство має високу ліквідність активів, позитивні показники ділової активності, що характеризує діяльність підприємства з гарної сторони. Проте вдосконалення потребує політика підприємства у сфері дебіторської заборгованості, так як період її погашення з кожним роком збільшується, також негативні тенденції спостерігаються у показниках рентабельності, наприклад, показник періоду окупності капіталу зростає, що свідчить про збільшення періоду за який кошти, інвестовані в активи, будуть компенсовані чистим прибутком. У підприємства є фінансова залежність від зовнішніх кредиторів, дані деяких показників свідчать про зниження фінансової стійкості підприємства. Зниження показників у 2022 році спричинено погіршенням економіки країни загалом через воєнні дії на території країни. Також підприємству слід слідкувати за обсягом запасів, аби вони не накопичувались у надмірній кількості, що веде за собою додаткові витрати. ТОВ «Телекарт – Прилад» має дуже високу ймовірність банкрутства відповідно до п'ятифакторної моделі Альтмана (1,73), однак згідно з моделлю Ліса та моделлю Таффлера, ТОВ «Телекарт – Прилад» має високий рівень фінансового стану та низьку ймовірність банкрутства (0,07) та (0,55) відповідно.

6. У кваліфікаційній роботі були використані однофакторні та двофакторні моделі для прогнозування коефіцієнту Бівера. Факторами впливу було обрано – рівень інфляції та темп росту ВВП. Згідно зі зробленим прогнозом спостерігається тенденція до збільшення коефіцієнта Бівера на ТОВ «Телекарт-Прилад», який у 2022 році повинен скласти 0,17, у 2023 – 0,08, а у 2024 – 0,06.

7. Отже, здійснення аналізу дало можливість запропонувати шляхи удосконалення оцінки платоспроможності. Однією з таких рекомендацій стало визначення рівня фінансової стійкості як індикатора довгострокової платоспроможності. Проаналізовані коефіцієнти дали можливість виокремити слабкі сторони аналізованого суб'єкта господарювання у довгостроковій перспективі. Жоден з аналізованих коефіцієнтів не мав позитивної тенденції, перш за все, на такий результат вплинула несприятлива економічна ситуація.

8. Згідно зі зробленим аналізом було розроблено шляхи удосконалення управлінням платоспроможністю та ліквідністю. Аналізоване підприємство повинно проводити більш жорстку політику у сфері дебіторської заборгованості, оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів та залучити додаткові кошти власників.

АНОТАЦІЯ

Миргород А. Д., «Платоспроможність підприємства та шляхи її забезпечення», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2023 __ рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес оцінки та управління платоспроможністю підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти системи управління платоспроможністю ТОВ «Телекарт-Прилад».

Проаналізовано загальну фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» та здійснено оцінку платоспроможності та ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад»

Запропоновано проведення більш жорсткої політики у сфері дебіторської заборгованості, оптимізування структури оборотних і необоротних активів та залучення додаткових коштів власників.

Ключові слова: платоспроможність, ліквідність, підприємство, суб'єкт господарювання, оцінка, управління, забезпечення

ANNOTATION

Mirgorod A. D., «Solvency of the enterprise and ways of it`s ensuring», thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance» under the program «Finance, financial management and insurance»,

Odessa National Economic University
Odessa, 2023 __

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the study is the process of assessing and managing the company's solvency.

The paper examines the theoretical aspects of the solvency management system of Telekart-Prylad LLC.

The general financial and economic characteristics of the activity of "Telekart-Prylad" LLC were analyzed and the solvency and liquidity of "Telekart-Prylad" LLC were assessed.

A stricter policy in the field of receivables, optimization of the structure of current and non-current assets and attraction of additional funds of the owners are proposed.

Keywords: solvency, liquidity, enterprise, business entity, assessment, management, security.